

De steen der wijzen

De steen der wijzen

Enes Ulusoy

Schrijver: Enes Ulusoy
Uitgegeven via: Brave New Books
Jaar van uitgave: 2026
ISBN: 9789465385976
© Enes Ulusoy

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Inhoud

Voorwoord.....	11
Koranisch advies.....	14
De geliefde profeet Mohammed	16
Abubakr al-Siddiq	21
‘Omar al-Faruq.....	23
‘Othman ibn ‘Affan	32
‘Ali ibn Abi Talib.....	34
Abu ‘Ubayda ibn al-Jarrah.....	38
Talha ibn ‘Ubaydillah	39
Zubayr ibn al-‘Awwam.....	40
‘Abdurrahman ibn ‘Awf	41
Sa’d ibn Abi Waqqas.....	42
Sa’id ibn Zayd.....	44
Abu Dhar al-Ghifari.....	45
‘Abdullah ibn Mas’ud	47
‘Ammar ibn Yasir	52
Abu Musa al-Ash’ari	53
Hudhayfa ibn al-Yaman.....	55
‘Abdullah ibn ‘Omar.....	57
Ubay ibn Ka’b.....	60
Mu’adh ibn Jabal	61
Abu al-Darda	65
Salman al-Farisi.....	69
Zayd ibn Thabit	72

Abu Sa'id al-Khudri.....	73
Abu Umama al-Bahili.....	74
Abu Hurayra.....	75
'Amr ibn al-'As.....	78
'Abdullah ibn 'Amr ibn al-'As.....	80
Anas ibn Malik.....	81
'Abdullah ibn 'Abbas	82
Hasan ibn 'Ali	86
Onze moeder 'Aisha	87
Zayn al-'Abidin	89
'Omar ibn 'Abd al-'Aziz.....	90
Hasan al-Basri.....	92
al-Awza'i	97
Sufyan al-Thawri.....	99
'Abdullah ibn al-Mubarak.....	101
Fudayl ibn 'Iyad	103
al-Shafi'i.....	105

Voorwoord

Ik heb dit boek *De steen der wijzen* genoemd, omdat dit boek selecties uit de biografieën en quotes van moslimprominenten behelst. De steen der wijzen was naar verluidt een stof dat gewone metalen in edelmetalen kan veranderen, bijvoorbeeld ijzer in goud. Daarom waren de alchemisten altijd uit op dit zogenaamde magische stof. Ik inspireerde me bij het titelen van dit werk op de uitspraak van een Arabisch aforist: “Alchemie is niet dat steen in goud verandert, maar dat spirituele verlichtingen de spirituele duisternis wegnemen.”¹

Ik geloof dat dit boek wegens de inhoud ervan enorm positief effect kan hebben op de lezers, uiteraard met de toestemming van Allah. De levensverhalen en uitspraken van vromen en geleerden hebben namelijk een helende en redemptieve impact op oprechte en nederige mensen. Daarom is het van cruciaal belang om dagelijks, min of meer, tijdje bezig te zijn met het lezen van en reflecteren op dit soort inhoud. Toen ze aan ‘Abdullah ibn al-Mubarak vroegen waarom hij vaak alleen was, zei hij: “Wie zegt dat ik alleen ben!? Ik vergezel profeten en metgezellen door hun levensverhalen en uitspraken te bestuderen.”²

Zo ook is het onze taak om dagelijks tijd te maken voor dit heilige gezelschap met profeten en vromen door stukken te bestuderen uit hun biografie en uitspraken. De positieve impact en de vruchten van dit gezelschap zijn onafzienbaar. Een ander mythologisch effect van de steen der wijzen is dat het eeuwigheid verschaft. Hier zien we weer een raakvlak tussen de content en de titel. Er wordt geacht

¹ Shaykh ‘Abdulfattah Abu Ghudda, *sharḥ risāla al-mustarshidīn*, blz. 211.

² Shaykh Muhammad ‘Awwama, *al-mukhtār min farā’id al-nuqūl wa al-’akhbār*, blz. 104.

dat de studie en toepassing van de gedragingen en adviezen van de profeten en vromen leiden tot de eeuwige gelukzaligheid in het paradijs. Daarom adviseert Allah ons in de Koran om in de voetsporen van deze mensen te treden: “Zij zijn degenen die Allah leiding gaf: volg dus hun leiding.”³

Bij het compileren van dit boek heb ik voornamelijk gebruikgemaakt van de werken van Shaykh Ahmad al-Shami (moge Allah hem beschermen) waarin hij de overleveringen met betrekking tot de biografie en uitspraken van moslimprominenten heeft belicht. Deze serie bestaat uit de volgende titels:

1. *mawāʿiz al-ṣaḥāba*
2. *silsila mawāʿiz al-salaf*

Shaykh Ahmad al-Shami behoort tot de grote geleerden van onze tijd en heeft grote diensten geleverd aan de hadithliteratuur door verschillende werken te editeren, waarbij ze laagdrempelig en overzichtelijk geraadpleegd kunnen worden door de studenten van kennis. Naast zijn publicaties heb ik uiteraard regelmatig ook tafsir- en hadithliteratuur geraadpleegd om hier en daar de informatie aan te vullen.

Geen enkel boek kan perfectie naderen. Er bestaat maar één perfect en onfeilbaar boek en dat is het Boek van Allah. Al-Muzani zei over al-Shafi'i dat hij zijn boek *al-risāla* tachtig keer had uitgelezen en elke keer fouten tegenkwam. Daarop zei al-Shafi'i: “Allah heeft bepaald dat geen enkel boek, behalve Zijn Boek, volmaakt kan zijn.” Deze waarheid geldt vanzelfsprekend ook voor dit werk. Wat aan fouten, vergissingen of tekortkomingen in dit boek te vinden is, is het gevolg van mijn eigen tekortschietende ego. Wat erin aan kennis, wijsheid en zegen te vinden is, komt van Allah alleen. Ik

³ Koran, 6:90.

vraag Allah om dit werk van mij te aanvaarden als een voortdurende liefdadigheid (*ṣadaqa jāriya*), en mij de beloning ervan te schenken in het hiernamaals. Moge Allah dit boek tot een bron van veel goeds maken, en het dienstbaar stellen aan de mensheid. Amin!

Koranisch advies

Ik vind het gepast om het boek te openen met adviezen van Allah en Zijn boodschapper Mohammed voordat ik overga op de biografie en uitspraken van de vrome voorgangers. Er zijn vele adviezen gegeven in de Koran en de profetische traditie. Ik zal me beperken tot een vers uit de Koran en vervolgens een reeks adviezen aanhalen uit de profetische traditie, naargelang onze actuele behoeften en verbeterpunten.

In de Koran openbaart onze Heer het volgende advies: “En aan Allah behoort wat in de hemelen en op de aarde is. En voorzeker, Wij hebben degenen die de Schrift vóór jullie gegeven was opgedragen, en ook jullie, om Allah te vrezen. En indien jullie ongelovig zijn, dan voorwaar: aan Allah behoort wat in de hemelen en op de aarde is. En Allah is Behoefteloos, Prijzenswaardig.”⁴

Als er een ander advies was dat belangrijker en dringender is, dan zou Allah ongetwijfeld dat advies meegeven aan ons en degenen voor ons. Gezien het feit dat Allah ons godsvrees adviseert, is het mogelijk om te zeggen dat dit het belangrijkste advies ooit is. We dienen dit advies serieus te nemen door eerst goed te begrijpen wat het inhoudt en vervolgens nauwkeurig toe te passen in ons leven. Het Arabische origineel van het woord godsvrees is *al-taqwā*. De taalkundige betekenis van het woord is beschermen en verhinderen. Er is ook overgeleverd dat de linguïstische betekenis van dit woord zijn oorsprong vindt in weinig spreken. In de terminologie houdt het in dat men zich behoedt tegen de bestraffing van Allah door middel van zijn goede daden en devoties. Het is overgeleverd dat ‘Omar ibn al-Khattab over *al-taqwā* vroeg

⁴ Koran, 4:131.

aan Ubayy ibn Ka'b en hij zei: "Heb je ooit een pad met stekels bewandeld?" 'Omar ibn al-Khattab zei: "Ja." Daarop zei Ubayy ibn Ka'b: "Wat deed je dan?" Hij antwoordde: "Ik bereidde me voor en keek uit." Ubayy ibn Ka'b zei: "Dat is *al-taqwā*!"

Het hebben van *al-taqwā* is de mooiste en meest voortreffelijke gunst. Het is overgeleverd dat de profeet heeft gezegd: "De gelovige heeft op godsvrees na van geen grotere gunst genoten dan een vrome echtgenote. Als hij haar beveelt, gehoorzaamt ze. Als hij naar haar kijkt, verblijdt ze hem. Als hij zweert aan haar, dan bevestigt zij haar. Als hij afwezig is van haar, dan is zij trouw aan hem met betrekking tot haarzelf en zijn eigendom."